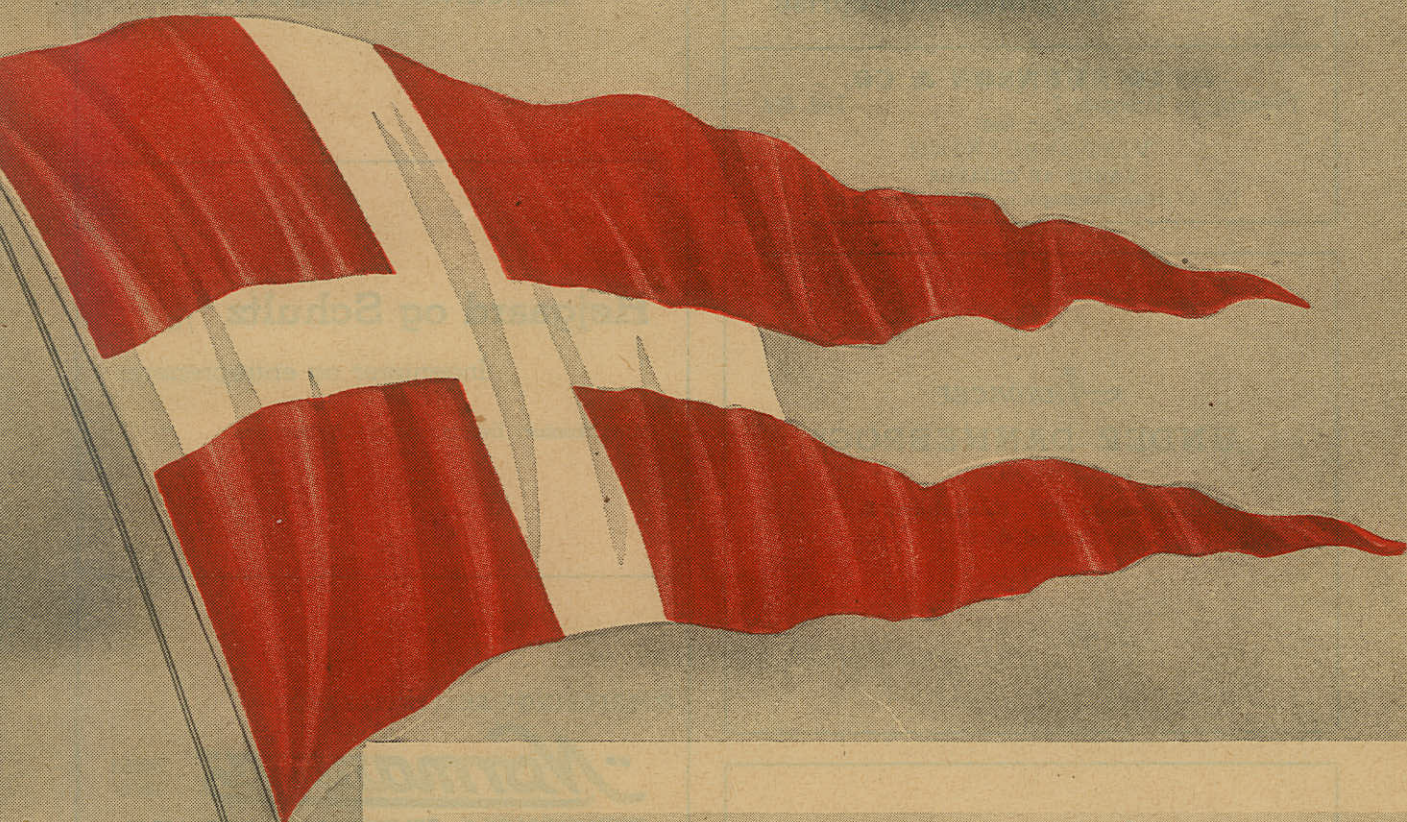
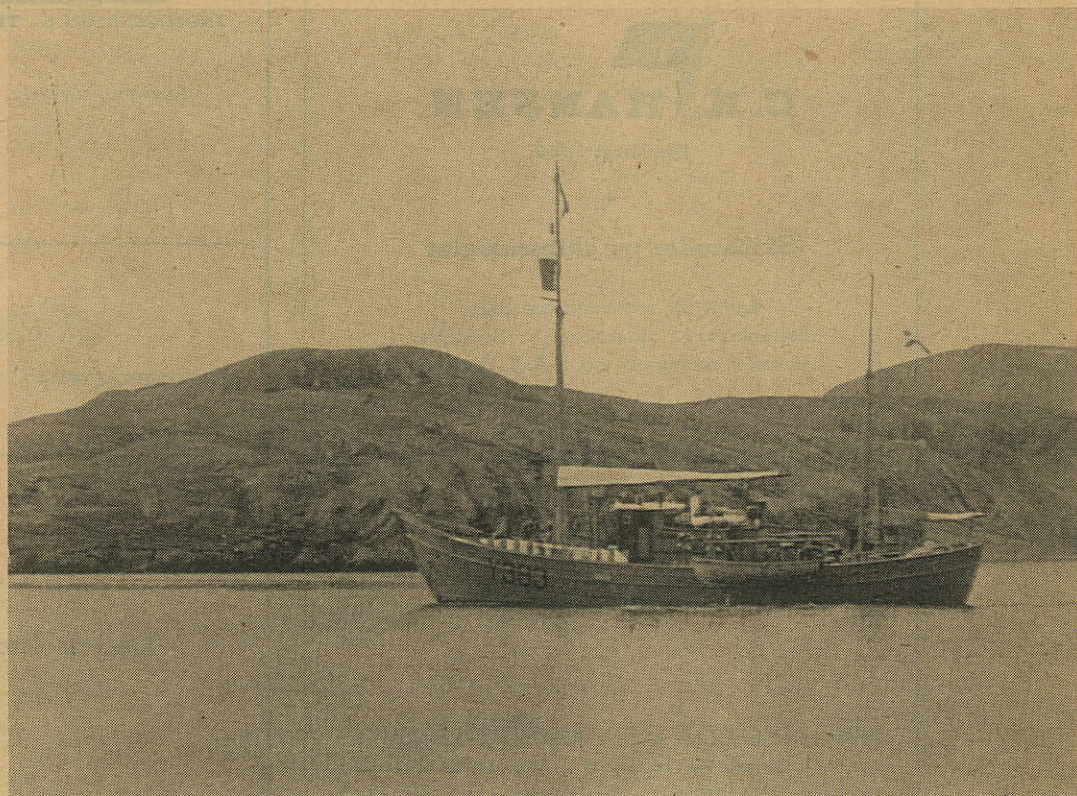

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

Hefte IV - Nov.
44. aarg. - 1957

Orlogskutteren TEISTEN med viceadmiralsflag paa stortoppen i nordostgrønlandsk farvand.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/S} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C. K. HANSEN

Grundlagt 1856

*

Skibsreder og skibsmægler

Agent for regelmæssige linier
Befragtning . Klarering . Spedition
Havari-, assurance- og I. A. T. A.-agent

*

14 tramp-, cargoliner- og tankskibe 154.000 ts. dw.

*

Korresponderende reder for

! DANNEBROG !

AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.

Telf. Central 72 (18 linier) . Rigs 13 (2 linier)

Telgr.-adr: »HANSEN« . Fjernskriver nr. 2501 & 2502

HEDE NIELSENS FABRIKER

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard og Schultz ^{A/S}

Ingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

D. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAPTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Dansk Industri Syndikat

Viceadmiralens sommerinspektion i Nordøstgrønland

Af Marineforeningens hovedkasserer, orlogskaptajn Janus Sørensen

Naar undtages den aarlige besejling af vejrstationerne *Daneborg* og *Danmarkshavn* har besejlingen af NE.-Grønland hidtil været yderst beskedne, indtil afhentningen af blylasterne i *Mestersvig* tog deres begyndelse i 1956.

Da rederiet J. Lauritzen med sine kraftige, isforstærkede skibe havde paataget sig afhentningen af blyet, iværksatte Søværnet efter rederiets anmodning i foråret 1956 forberedende arbejder til en farvandsundersøgelse af fjordkomplekserne mellem Kong Oscars Fjord og Franz Josephs Fjord (ca. 72°—73° 15' N. Br.). Rederiet tilbød straks at ville stille en stærkt bygget motorbaad med ekkolod, *MALIA DAN*, til disposition for arbejdet i samarbejde med den orlogskutter, Søværnet agtede at stille til raadighed for opgaven.

Paa grund af polarisens tilstedeværelse det meste af aaret er besejlingen af denne del af kysten begrænset til 1 à 2 maaneder; til tider er det dog ikke muligt for et skib at trænge gennem det, ofte indtil ca. 100 sømil brede, bælte af storis.

Saavel i fjor som i aar har farvandsundersøgelsen været foretaget af orlogskutteren *TEISTEN*, der i 1956 havde en arbejdsperiode paa ca. 6 uger og i sommer kun 5 uger. Afsejlingen fra *Mestersvig* fandt i 1956 sted den 16. september og i aar allerede den 31. august, da der paa et tidligere tidspunkt var observeret svære ismasser ved *Bontekoe Ø*, ca. 60 sømil nordligere. Som omtalt i dagspressen sad *KISTA DAN*, der afgik fra blyminen 8 dage senere, fast i isen i 5—6 dage, men slap omsider fri.

Viceadmiral A. H. Vedel, der havde ønsket at inspicere farvandsundersøgelsens og den nordøstgrønlandske slædepatruljes arbejdsomraader, ankom den 8. august til *Mestersvig*, hejste sit kommandotegn i *TEISTEN* og fulgte derfra arbejdet i hele omraadet indtil den 23. august, da der efter en flyverrekognoscering kom en alarmerende melding med oplysning om, at der laa saa megen og svær storis udenfor kysten, at det syntes tvivlsomt, om *THORA DAN* og *KISTA DAN*, der begge var paa vej mod *Mestersvig*, kunne forcere isen.

TEISTEN gjorde derfor alt rede til afgang, fyldte olie og vand samt tog landsat opmaalingsmateriel om bord, men afsejling blev der ikke noget af i denne omgang. Aarsagen var den, at det norske fangstskib *POLARBJØRN* sad fast i storisen NE. for *Bontekoe Ø*, og at skibet var sprunget læk efter at være klemt fast mellem et par svære isøer.

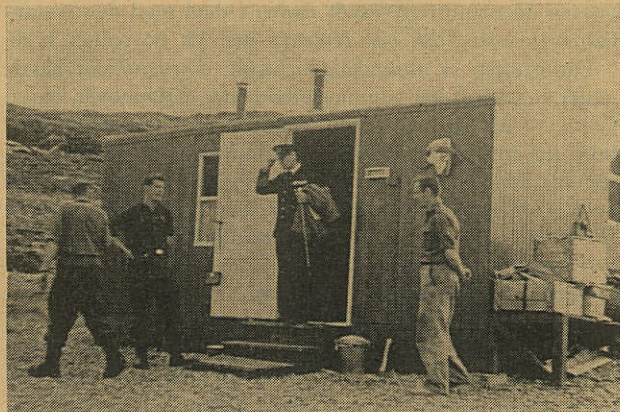
TEISTEN forsøgte at komme ud til stedet, hvilket ismasserne imidlertid hindrede, hvorfor kutteren stod til *Mestersvig*. Der var nu optakt til en redningsaktion, United States Air Force i Grønland og i Keflavik paa Island blev underrettet om situationen i *POLARBJØRN*, og næsten omgaaende sendtes de fornødne luftfartøjer til *Mestersvig* flyveplads.

Viceadmiral Vedel ledede derefter personligt redningsarbejdet og tog ophold hos flyveledelsen i *Mestersvig*.

TEISTEN tog 15 tdr. flyverbenzin om bord og afgik til *Sofia Sund*, hvor den tog station ved *Robertson Ø*. Her fandtes en velegnet ankerplads beskyttet mod vind, is og sø, og hvor der samtidig var en flad kyststrækning med egnede landingsmuligheder for helikopteren, der skulle

besørge transporten af den norske besætning mellem *POLARBJØRN* og *TEISTEN*.

Den 28. august om aftenen var de 4 første nordmænd bjerget og underbragt i *TEISTEN*, og i løbet af næste dag blev resten af de 23 skibbrudne afhentet af helikopteren, der kunne tage 3—4 mand ad gangen. Ved *TEISTEN*'s ankomst til *Mestersvig* næste dags morgen blev de vel modtaget i *KISTA DAN*, der overtog forplejningen. Samme dags eftermiddag blev samtlige skibbrudne transporteret med et luftfartøj til Reykjavik.

Viceadmiralen inspicerer en af slædepatruljen *SIRIUS*' stationer.

Viceadmiralen, der havde ønsket at gøre rejsen med en orlogskutter fra Grønland til København for ved selvsyn at følge sejladsen og det liv og de forhold, hvorunder besætningen levede i det lille, men beundringsværdigt sødygtige orlogsfartøj, tog atter ophold om bord, og den 31. august afsejlede *TEISTEN* fra *Mestersvig*. 36 timer senere var den ude af isen med kurs mod Island for derefter at gøre ophold i Seydisfjord fra den 3.—5. og i Bergen fra den 9.—12. september. Den danske flaadeforsker blev modtaget af chefen for den norske marinekommando Vestlandet, admiral *Hostvedt*, og viceadmiral Vedel fortalte senere ombord i sit beskedne »flagskib« om den vellykkede tur.

Under sejladsen hjemover fra Seydisfjord havde der været rig lejlighed til at opleve alt det spændende, ogsaa ubehagelige, som en vindstyrke 8—6 medfører under opholdet i en lille orlogskutter.

Vejret var efter afsejlingen fra Bergen stadig blæsende og regnfuldt, hvorfor *TEISTEN* maatte gøre endnu et ufrivilligt 1½ døgn ophold ved en lille by Kopervik, ca. 8 sømil N. for Skudesnæs, og endelig den 16. september sluttede den ca. 1500 sømil lange rejse, da den lille orlogskutter med viceadmiralsflaget paa stortoppen fortojede i Takkelloftgraven paa Holmen.

Det er første gang i den danske flaades historie, at en viceadmiral har foretaget en rejse mellem Grønland og Danmark i saa lille et fartøj, og det skal tilføjes, at viceadmiralen interesseret fulgte sejladsen og livet om bord og med godt humør tog alle de ubehageligheder og strabadser, som en saadan rejse medfører.

Et besøg paa TORDENSKIOLDS dødssted i Hildesheim

En foreløbig redegørelse for en fra norsk-dansk side iværksat undersøgelse med henblik paa rejsning af en mindesten paa dødsstedet i det fremmede.

Af Marineforeningens landssekretær, fuldmægtig
G. HONNENS DE LICHTENBERG

I foråret 1957 foretog den norske marinehistoriker, orlogskaptein *Rolf Scheen* som omtalt i UNDER DANNEBROG's juli nr. i aar en orienterende undersøgelse i egnen mellem Hannover og Hildesheim i Tyskland, hvor den dansk-norske søhelt, viceadmiral *Peter Wessel Tordenskiold* paa en udenlandsrejse fandt døden i duel mod den svensk-baltiske oberst *Stäel von Holstein* den 12. november 1720.

Forhistorien er almindelig bekendt: *Tordenskiold* havde under et selskab hos kammerpræsidenten i Hannover, baron *Görtz*, udtalt sig saa skarpt mod falskspilleri, at obersten følte sig truffet og udfordrede admiralen til en duel paa pistoler, hvilket vaaben senere ændredes til kaarde, i hvis brug *Tordenskiold* var uvant og den fægteerfarne oberst *Holstein* langt underlegen. Duellen fandt sted om morgenen den 12. november 1720, *Tordenskiold* segnede for et livsfarligt kaardestød og udaandede kort efter.

Tordenskiold's tjener, *Kold*, har givet et omhyggeligt referat af denne begivenhed, som igen er refereret af forskellige historikere, derimod har selve dødsstedet ikke tidligere været nøjere fastlagt. Man vidste kun, at begivenheden fandt sted ved landsbyen *Gleidingen* — lige over grænsen mellem Hannover og Hildesheim, idet dueller paa den tid var forbudt i det stærkt engelsk-orienterede Hannover.

Orlogskaptein *Scheen* søgte stedet ved den urgamle, forlængst nedlagte landevej mellem Hildesheim og Hannover, W. for floden *Leine*. Afstand og andre oplysninger syntes her at passe til en gammel, korsmærket sten.

Senere har den stærkt *Tordenskiold*-begeistrede, norske skibsreder *R. J. J. Halle* undersøgt denne sten meget grundigt, og til sin store skuffelse maatte skibsrederen fastslaa, at stenen med det indhuggede Petrus-kors var en gammel grænsesten fra trediveaarskrigens dage, den havde intet med *Tordenskiold's* dødssted at gøre, selvom dette maatte være i nærheden.

Ogsaa i Danmark havde orlogskaptein *Scheen's* tanke om at søge *Tordenskiold's* dødssted genfundet og at rejse en minderune her vakt interesse. Med støtte fra *Carlsbergs Brygger J. C. Jacobsens Mindelegat* tog *Marineforeningen* sagen op med den tanke, at dette arbejde maatte ske som en sammensvejet norsk-dansk indsats i mindet om vor fælles store søhelt.

I begyndelsen af oktober 1957 mødtes skibsreder *Halle* og *Marineforeningens* landssekretær i Hannover for der at foretage mere indgaaende undersøgelser og søge forhandling med de tyske myndigheder om sagen. Under sit første besøg paa egnen havde skibsreder *Halle* formaaet sognepræsten i *Gleidingen*, pastor *Rümenapf*, til at fortsætte visse undersøgelser i statsarkivet i Hannover, hvor nu ogsaa arkivalierne fra Hildesheim opbevares, samt i de stedlige kirkebøger. Under dette arbejde fandt pastor *Rümenapf* ind til, at der sin tid havde udviklet sig en art kompetencestridighed mellem myndighederne i Hildesheim og Hannover med hensyn til dødsfaldets registrering

og retsgebyrerne herfor m. m. Det fremgaar ogsaa, at Duellen var fastsat til den 11. november, men af hensyn til kongen af Hannovers afrejse til England denne dag, hvor alle notabiliteter var tilsagt til at møde ved afrejsen, maatte duellen udskydes til den 12. november.

Der har tidligere blandt historikere været tvivl om den rette dato for *Tordenskiold's* død, men datoen 12. november 1720 bekræftes bl. a. af, at der foreligger referat af en under amtsfoged *Heitkamp's* forsæde 4 dage senere, den 16. november afholdt »lokaltermin« (retsforklaring paa aastedet) i *Gleidingen*, hvor tre af landsbyens indbyggere, bønderne *Jochen Peters*, *Berendt Casten* og *Heinrich Plinke* oplyste, »at de fra den nordlige del af landsbyen i halvmørket ved ottetiden om morgenen den 12. november med egne øjne havde set flere mennesker til hest og til fods i »Schlwiese« (et lavtliggende, sumpet terræn, hvor bønderne den gang havde deres svin gaende). De havde set disse mennesker løfte »noget« op, bringe det over et gærde og baaret det op mod en ved »der Krümling holdende

Den sydligste del af »Schlwiese, hvor *Tordenskiold's* duel fandt sted.

4-spændig karosse og lagt det ind i den — endelig havde de, efter at karossen var kørt bort mod landsbyen *Rethen*, med deres egne øjne set blodsporene paa jorden«.

Dette vidneudsagn bekræftes af amtsfogeden, som giver oplysning om den dodes navn og ligets foreløbige henlæggelse i *H. Schriebers* hus, et tidligere værtshus i *Rethen*, det fastslaaer tydeligvis, at duellen har fundet sted i »Schlwiese«.

Paa basis af disse oplysninger besøgte de forskellige steder sammen med sognepræsten. Først opsøgte grænsestenen ved landevejen nedenfor galgebakken, hvor i sin tid den hannoveranske *Rethen*-galge har staaet i nærheden af den hildesheimske *Gleidingen* galge, og grænselinien fulgtes nu sydover langs landevejen, til den ca. 200 skridt fra grænsestenen drejede mod SW., nedover »Krümlingen«

mod »Sehlwiese«, for her at følge dennes begrænsning i nordlig og nordvestlig retning, hvorved der fremkom en slags tunge, der fra Hannover skydes ind i det hildesheimske omraade. Alt blev paa stedet bekræftet af en del ældre mennesker, der nu havde kolonihaver paa den nordlige del af »Krümlingen« (en buet skraaning fra landevejen ned mod »Sehlwiese«). Fra den sydlige del af »Sehlwiese«, hvis overflade i den senere tid ved paafyldning af affald fra en nærliggende sukkerfabrik er højnet betydelig, er der ca. 200—250 skridts afstand til landevejen mellem Hannover og Hildesheim, ligesaa til grænsen og til den nordlige del af Gleidingen, hvor der netop i Ritterstrasse fandtes nogle meget gamle huse. Det nærmeste bar aars-tallet 1790 i portbjælken over indgangen til »Dielen«, men den bageste del af huset var med sine lerklinede bindingsværksmure tydeligvis meget ældre.

Efter paa forskellig maade at have gennemkrydset landskabet, afskridtet afstande o. l., maatte det klart erken-des, at dødsstedet ligger i den sydlige del af »Sehlwiese« — uden at man dog i dag er i stand til exakt at fastslaa selve stedet, det kan kun skønnes indenfor en radius paa ca. 100 m.

Pastor *Rümenapf* havde sammen med hele sin familie sat sig levende ind i hele sagen og alt det, der er bragt for dagens lys gennem hans undersøgelser, er overordentlig interessant, det bekræfter alle tidligere oplysninger om, at dødsstedet var at søge i nærheden af Gleidingen lige over grænsen til det Hildesheimske. Sognepræsten paa-viste det gamle toldhus, som er rejst paa et ældre told-vagtsthus tomt. Ogsaa herfra var der den gang god udsigt til »der Krümling« og tolderen formenes ogsaa at have været øjenvidne i sagen. I landsbyen besøgte ligeledes et gammelt hus, der havde tilhørt et af vidnerne, *Heinrich Plinke*, dette hus er i dag stadig i familien *Plinkes* besiddelse.

Fra de gamle arkiver er ligeledes oplyst, at *Tordenskiold* straks efter at være segnet for det dødbringende kaardestød blev bistaaet af generalstabskirurg *Wrede*, hos hvem han boede i Hannover. *Wrede* sørgede ligeledes for, at liget straks blev dækket af hvidt sand og han forestod senere balsameringen, hvorpaa liget førtes til Rethens gamle kapel (dette blev genopbygget efter beskadigelse under første verdenskrig, men er nu totalt udsløttet ved et bombeangreb under 2. verdenskrig). Der blev fra han-noveransk side udstedt forbud mod at liget blev udleveret til Hildesheim, og der blev straks taget vare paa det kro-nede og brilliantsmykkede portræt af kong *Frederik IV*, som *Tordenskiold* bar paa sig. Den 18. november ankom den danske søofficer, kaptajn *Conrad Ployart*, en god ven af søhelten, der netop var paa orlov i Hamburg til Han-nover. Sammen med legationssekretær *Jessen* optog *Ployart* en fortegnelse over *Tordenskiolds* ejendele og traf de for-nødne foranstaltninger til ligets hjemsendelse, der fandt sted 6. december samme aar fra Hannover over Lübeck til København.

Med hensyn til planerne om rejsning af en mindesten paa stedet, da søgtes forbindelse med Landeskonservator-embedet i Hannover, hvor følgende retningslinier fast-sloges: Efter nogle afsluttende undersøgelser, bl. a. med hensyntagen til en nylig fastlagt byplan for Gleidingen, vil et udpeget areal af passende størrelse blive søgt erhvervet. Fra Trondheim, søheltens fødeby, vil en ganske enkel morænen med *Tordenskiolds* navn indhugget paa forsiden fragtfrit blive transporteret til Hamburg af Nor-

Huset i Ritterstrasse, foran hvilket mindestenen tænkes anbragt.

denfjeldske D/S — herfra overtager *det danske kommando* i Itzehoe den videre transport til Gleidingen, samt sørger for stenens anbringelse paa det erhvervede areal, som ved en lokal gartners hjælp vil blive soigneret og dækket af et græstæppe. Gennem Landeskonservator vil der blive tinglyst forbud mod oprettelse af postkort- eller isboder og anden skæmmende bebyggelse i stenens umiddelbare nær-hed. Allerede nu er stedet besøgt af talrige nordmænd, og det maa kunne forventes, at i tiden fremover vil flere danskere og nordmænd søge stedet og mindes den store søhelt.

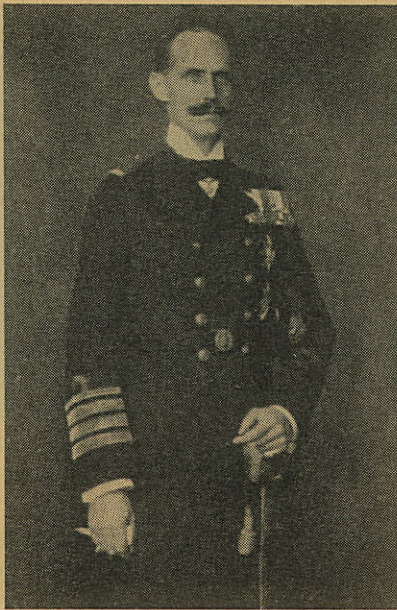
Talrige hensyn har det været nødvendigt at medtage i planlæggelsesarbejdet. En nær forestaaende regulering af den nuværende Hannover-Hildesheim landevej med delvis randbebyggelse paa »der Krümling« har afstedkommet tanken om stenens anbringelse foran det førnævnte gamle hus i Ritterstrasse, hvor en diskret anbragt tavle vil oplyse om, at dødsstedet vil være at søge 200 skridt i nordlig retning — enhver, der valfarter hertil, kan da selv søge ned i »Sehlwiese« og her danne sig et billede af situationen den graa morgen, da Damark/Norges store søn paa en menings-løs maade satte livet til.

Naar stenen kommer paa plads, kan i dag ikke siges, der er endnu mange formaliteter og hensyn at tage, men har det været over 200 aar inden tanken om en mindesten groede frem, saa vil et halvt aar mer eller mindre ikke spille nogen rolle for *Norges Orlogsforbund* og *Danmarks Marineforening* i deres fælles ønske om at hædre vor store søhelt *Peter Tordenskiolds* minde med en sten paa hans dødssted.

Medlemstil- og afgang i juli kvartal 1957

Aalborg 4, Aarhus 11, Assens 1, Bornholm 8, Brønderslev 1, Damhussø 1, Ebeltoft 1, Esbjerg 3, Fanø 1, Faxe 3, Fredericia 1, Frederikshavn 4, Gentofte 1, Glostrup 2, Hadsund 2, Hals 4, Haslev 1, Helsingør 7, Herning 6, Holbæk 1, Kalundborg 4, Kerteminde 2, Kgs. Lyngby 2, København 1, Køge 3, Lemvig 1, Nykøbing M. 1, Næstved 5, Odense 1, Randers 20, Samsø 3, Skagen 7, Silkeborg 2, Skjern/Tarm 4, Slagelse 2, Stubbekøbing 1, Søllerød 1, Varde 1, Viborg 6, Vordingborg 4 = ialt en tilgang paa 106 nye medlemmer.

Samtidig er udmeldt 134 medlemmer i juli kvartal.

Som den danskfødte Prins Carl og tidligere aktiv dansk søofficer glemte Kong Haakon VII som Norges konge aldrig sine ungdomsaar og sine ungdomsvenner inden for den danske orlogsflaade. For *Marineforeningen* var det en ære, at Kong Haakon modtog udnævnelsen til æresmedlem af vor forening, og vi ved, at Hans Majestæt fulgte vor forenings arbejde med interesse ikke mindst det gode kammeratlige samarbejde, der er optaget med *Norges Orlogsforbund*.

Sammen med vore norske kammerater har vi følt den dybe sorg ved Majestættens bortgang; hans kongegerning, aaben, rank og ærlig, vil længe blive mindet i Norges historie.

I den dybeste beundring for hvad Kong Haakon betød for sit land og sit folk føler vi med vore norske brødre i deres store sorg, idet vi udtaler et

Æret være Kong Haakons minde

Med kystjageren HUITFELDT fulgte ogsaa som *Marineforeningens* sidste hilsen en som et stort grønt anker forment krans til Kongens bisættelse i Oslo, og i den anledning er modtaget følgende egenhændigt underskrevne brev:

Oslo Slott, 14. okt. 1957

Danmarks *Marineforening*.
København.

Jeg vil herved få gi udtryk for min varme takk for den vakre krans som *Marineforeningen* sendte til min fars, H. M. Kong Haakon VII's båre.

Jeg var meget glad over å se dette bevis på hengivenhet overfor min fars minne.

Olav R.

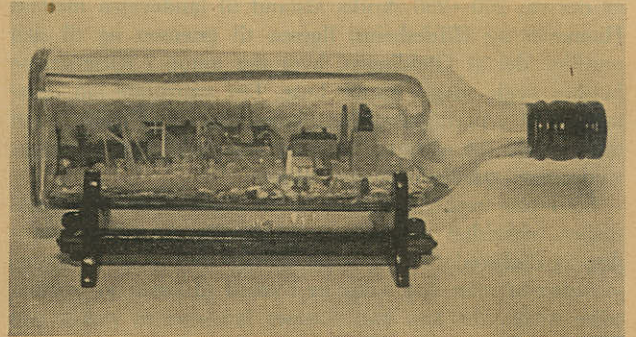
Til *Norges Orlogsforbund* er sendt følgende hilsen:

I anledning af Kong Haakons død udtrykker *Danmarks Marineforening* overfor *Norges Orlogsforbund* vor dybeste medfølelse ved vort æresmedlems bortgang.

G. de Lichtenberg,
kommandør, formand.

— Fra Hovedbestyrelsen —

Den 27. august modtog Hans Majestæt Kongen *Marineforeningens* formand og næstformand, der som en erindring om 40 aars dagen for æresformandens indtræden i Søværnet overrakte et lille flaskeskib, en gengivelse af krydseren HEJMDAL, der var det første skib, Kongen gjorde tjeneste i.

Krydseren HEJMDAL som flaskeskib.

Efter sin tiltræden som H. M. Kongens jagtkaptajn har kommandør Sv. Greve p. g. af sin stærkt bundne tjeneste anmodet om midlertidig orlov som medlem af *Marineforeningens* hovedbestyrelse og dennes forretningsudvalg.

Da hovedkassereren, orlogskaptajn Janus Sørensen, i sommer blev beordret til tjeneste i Østgrønland, var det tvungende nødvendigt, at forretningsudvalget omgaaende maatte suppleres. I den anledning har hovedbestyrelsen enstemmig under KD Greves orlov suppleret sig med tidligere formand for Silkeborg, senere Hørsholm-Rungsted afdelingen, fuldmægtig Otto Maegaard, der midlertidigt indtræder som medlem af forretningsudvalget.

Det kan oplyses, at fuldmægtig Maegaard er søn af *Marineforeningens* første formand, afdøde kommandør C. E. Maegaard.

Den 16. september fyldte medlem af hovedbestyrelsen, tidligere formand for Randers afdelingen, sejmagermester Chas. Mortensen 75 aar. Gennem mange aar har Chas. Mortensen ydet et stort og betydende arbejde for vor forening, alene dette, at han er fader til tanken om marine-stuerne, som fra Randers har bredt sig ud over hele Danmark er et bevis for, at *Marineforeningen* altid har haft hans hjerte og store interesse.

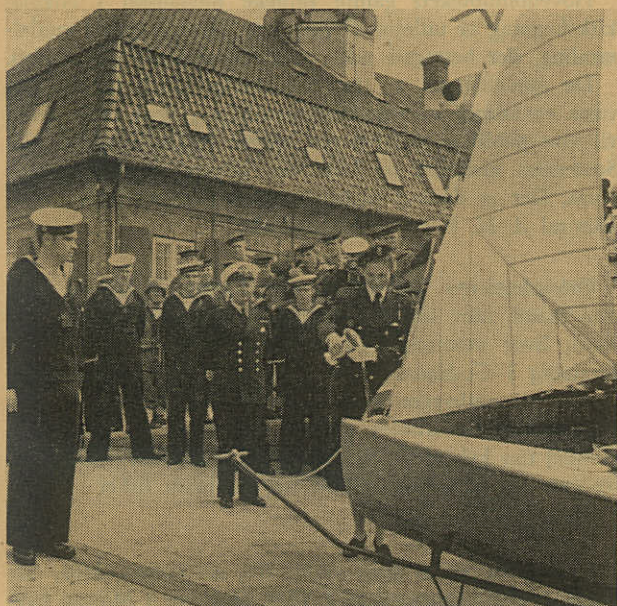
Den 4. oktober overrakte chefen for Bælternes Marinekommando, kommandør A. Arendrup Dannebrogordenens ridderkors til direktør H. P. Wenslev, den tidligere mangeaarige formand for *Marineforeningens* Hadsund afdeling.

Den 30. oktober fyldte *Marineforeningens* hovedkasserer, orlogskaptajn Janus Sørensen 70 aar. Det er ikke til at forstaa, at denne raske, friske og spændstige skikkelse nu afgaar fra Søværnets tjeneste for godt ... Janus og Grønland er to ting, som uløseligt er knyttet til hinanden — vor forsideartikel giver et lille glimt af, hvad vor gode ven og kammerat har haft med at gøre — det er kun at haabe, at vi i mange aar fortsat maa bevare denne brave kammerat inden for *Marineforeningens* ledelse.

Da OK Janus Sørensen fornylig var i afskedsaudiens modtog han som allerhøjeste anerkendelse for hans mangeaarige tjeneste i Søværnet, specielt grønlandstjenesten, egenhændigt af Majestæten den kongelige belønningsmedalje med krone i guld at bære i dannebrogordenens baand, en meget fin og sjælden udmærkelse.

Den 19. november fylder Marineforeningens næstformand, grosserer *Chr. Bonnelycke*, 60 aar. Al omtale og ros er blevet forbudt — derfor kun denne korte notits — men alle 4 gode kammerater bedes modtage *Marineforeningens* hjerteligste lykønskning.

Da Marineforeningens *Admiral Carstensen's Mindebøger* i sommer skulle uddeles til hjemsendt værnepligtig *Jens Møller Lidegaard*, Vinding i Jylland, blev det sendt til medlem af hovedbestyrelsen, tandlæge *Strange Friis*, Kolding, med anmodning om at foretage overrækkelsen. Der var flere forskellige byer ved navn Vinding, men slutte- lig fandt man ind til en by i nærheden af Silkeborg, hvor sognefogeden paa spørgsmaalet, om man der i sognet havde en mand af det navn, svarede, at det var sognepræsten. *Strange Friis* mente, at det maatte være hans søn, for han var jo lige hjemsendt fra tjeneste, men nej, det var skam stedets sognepræst, der havde faaet embedet, medens han gjorde tjeneste i Søværnet som værnepligtig teolog. Nogle dage senere fandt overrækkelsen sted, og præsten var stolt over at modtage den fine udmærkelse.

Daabshandlingen udfor Nyholms hovedvagt.

Gennem Marineforeningen har *Tuborgfondet* stillet materialer til raadighed for værnepligtige paa Søværnets Kaserne til som hobbyarbejde at bygge to piratjoller. Baadene har faaet navnene FF og TAMAJ, og den første jolle søsattes lørdag den 17. august i Kasernehavnen i overværelse af repræsentanter for Marineforeningens hovedbestyrelse og *Tuborgfondet* og blev navngivet af en kvindelig mariner. Piratjolle nr. 2 blev søsat den 31. oktober.

Ved bidrag fra *Brygger J. C. Jacobsens Mindelegat* er *Marineforeningens* deltagelse i det dansk-norske samarbejde for rejsning af en mindesten paa *Tordenskiolds* dødssted i Hildesheim muligjort. Om landssekretærens rejse til og deltagelse i undersøgelserne omkring dødsstedet — se andet steds i bladet.

Til Søværnets idrætsstævne 1957 havde *Marineforening* udsat en 1., 2. og 3. præmie i 200 m løb. Disse præmiebægre blev vundet af sergenterne *H. E. Pedersen*, *N. O. Sehested* og *O. J. Otzen*, alle fra Søværnets Reserveofficersskole.

Den 5. oktober mindedes *Esbjærg* afdelingen sin 40 aars stiftelsesdag, og den 9. november fejrer *Helsingør* afdelingen sit 40 aars jubilæum.

Soldatens og Orlogsgastens Fond har afholdt aarsmøde, hvor formanden, redaktør *Aug. Pedersen*, *Holbæk*, aflagde beretning og fremlagde regnskabet.

Af beretningen fremgik det, at der i 1956 var ydet 19 laan til et beløb af 10.612 kr., og at der i 1957 indtil dato var ydet 5 laan til et beløb af 4075 kr. Derudover er der ydet gaver til et beløb af 750 kr. til værnepligtige. Til 1. regiments lejrophold for soldaters hustruer og børn er ydet et tilskud paa 300 kr.

Fonden har siden sin oprettelse ydet ialt 75 laan til et samlet beløb af 38.476 kr.

Regnskabet balancerede med 4544 kr. og udviste et overskud paa 219 kr. Fondens formue pr. 31. december 1956 udgjorde 105.178 kr. Der er afskrevet laan til et beløb af 1585 kr., og udlaansaldoen pr. 31. december 1956 udgør 14.574 kr.

Til formand genvalgte redaktør *Aug. Pedersen*, *Danske Soldaterforeningers Landsraad*, og til sekretær fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg*, *Marineforeningen*.

Marineforeningens landsskyttestævne afholdtes den 8. september i *Kongens Lyngby*. *Randers* afdelingens skyttelav vandt skydningen og den store vandrepokal, nr. 2 blev *Marineforeningens* skyttelav, *København*.

Som omtalt i et tidligere nummer af bladet vil der gratis kunne stilles film til raadighed fra den amerikanske ambassade, i ekelte tilfælde ogsaa filmsapparat.

Bestillingsseddel samt katalog over filmene kan faas ved henvendelse til hovedkontoret i *København*, men husk, at bestilling skal være afgivet mindst 8 dage forinden filmen skal vises.

En silende regn betød, at »Fællesudvalget til fregatten *JYLLANDS* bevarelse« ikke fik det ventede overskud af festen ved *Charlottenlund-fortet*. Overskudet blev meget minimalt, og da man skal bruge store beløb til det indsamlingsarbejde, der forestaar til foraaet, har man besluttet at sælge den meget smukke plakate efter kunstmaler *H. Flygenrings* maleri af fregatten fra 1940. Den blev fremstillet af *Beckers Papirindustri* til festen og har i høj grad vundet publikums gunst. *Beckers Papirindustri A/S*, *Borgergade 16*, *København K.*, sælger nu eksemplarer af plakaten for 5 kr. pr. stk., og overskudet tilfalder ubeskåret fonden. Man kan faa plakaten ved henvendelse til *Central 701*. Desuden har man fremstillet et mærkat ligeledes efter *Flygenrings* maleri, og disse brevmærkater faas ogsaa ved henvendelse til *Beckers Papirindustri*. Mærkaterne leveres i bdt. à 250 stkr. til 25 kr. — eller i bdt. à 100 stk. til 10 kr.

Iøvrigt modtages bidrag paa giro 56.

Økonomiske betragtninger

Af *Marineforeningens* 100 afdelinger havde kun 24 indbetalt kontingent til *Marineforeningens* hovedkontor for hele 1957 paa een gang, men ganske bortset fra, at enkelte afdelinger endnu ikke har afviklet deres kontingentmølværende af ældre dato, saa var der pr. 15/10 endnu 34 afdelinger, der stod i gæld til hovedkontoret for kontingentet for 1. halvaar 1957 til et samlet beløb paa ca. 5500.— kroner.

Dette maa synes lidet værdigt i en kammeratlig forening som vor.

Jubilarstævnet den 1. september

Det aarlige jubilarstævne, som er en af Marineforeningens faste mærkedage, forløb i aar paa bedste maade i straalende vejr. Under medvirken af Københavns afdelings rekonstruerede musikkorps indledtes med parade paa Arsenaløen for chefen for flaadestationen, kommandør *Axel Schmidt*. Efter en kort og stemningsfuld andagt ved vpl. teolog *Bechmann-Nissen* og paafølgende kransenedlægning marcheredes til Søværnets kaserne, hvor der var trængsel ved skaffebordene under en kammeratlig og fornøjelig frokost.

Med stor venlighed fra havnens motorfærge blev jubilarerne derpaa sejlet til Holmens kirke, hvor orlogspræst *Scheller-Nielsen* foreviste marinens skønne gamle kirke med dens mange historiske minder, et interessant og stemningsfuldt islæt i den glade jubilardag, hvor gensynet med de mange gamle kammerater fra værnepligtstiden var i højsædet.

Med musikkorpset i spidsen marcheredes gennem byen til mindeankeret i Nyhavn, hvor formanden for Marineforeningen og ordförande for Flottans Mäns Hälsingborg afdeling nedlagde krans, og musikkorpset spillede frihedssangen.

Som et ganske nyt led i programmet marcheredes derpaa til Havnegadekajen og om bord i m/s SCT. IBB. Under en skøn sejlur paa det blanke sund indtoges jubilmiddagen i de forskellige saloner — det var rigtig skafning ombord i et skiv under gang — se det var succes.

Under et kort ophold i Hälsingborg aflagdes besøg i Flottans Mäns marinestue i den gl. toldbygning, hvor svenske kammerater bød velkommen og viste rundt, kun skade, at opholdet her var saa kort. Snart efter blev for-tøjningerne kastet los, og skibet stod mod København, hvor en stor flok glade og tilfredse gamle orlogsgæster alle ved landgangen gav vor formand haanden med tak for en virkelig god jubilæumsdag.

Fra maskinmester *Wilhelm (Andersen) Förster*, Mid-delfart, er modtaget en hilsen; som 60 aars jubilar havde han gerne igen deltaget i jubilarstævnet, men p. g. af daarlige ben maatte han nøjes med at sende en hilsen. Dog vil han meget gerne i forbindelse med kammerater fra HEJMDAL (Island) 1897.

Fra Søværnet

Kadetterne fra Søværnets Officersskole deltog med fregatten *HOLGER DANSKE* i sommer i det aarlige nordiske kadetstævne, som afholdtes i Uddevalla.

Sejrene i stævnet blev denne gang ligelig fordelt. Sve-rige vandt haandbold og fri idræt, Norge roning, og Danmark tog præmierne i pistolskydning og kapsejlsads. Præmieuddelingen fandt sted under stor højtidelighed og parade for de tre kadetkorpser's skolechefer. Under opholdet i Uddevalla deltog kadetterne med faner og musik i en nordisk gudstjeneste og overværede den nye havns indvielse. Endelig gav den norske og den danske konsul bal for samtlige deltagere.

Næste aars stævne for nordiske kadetter finder sted i København.

Fregatten *HOLGER DANSKE* aflagde i dagene 9.—12. august uofficielt besøg i Amsterdam under et øvelsestogt som kadetskib samt fiskeriinspektion i Nordsøen.

Chefen for fregatten var kommandørkaptajn *S. S. Tho-*

strup, medens besætningen bestod af 12 søofficerer samt fenrikker, oversergeanter, kadetter, elever og menige, ialt 165 mand.

Næstkommanderende var orlogskaptajn *N. F. Stegmann*, medens maskinkaptajn *E. J. Kjøholm* var 1. maskinmester. Endvidere var orlogspræsten, pastor *B. Ørsted*, tjenstgørende om bord.

Under fregattens senere besøg i Edinburgh var befalingsmænd og mandskab byens gæster ved et sportsstævne og det militære tattoo. Der opstod en ildebrand under den første tattoo-forestilling paa bagklædningen af den tribune, hvor de danske orlogsgæster sad, og efter først at have siddet ganske stille, saa der ikke blev panik mellem de mange tilskuere, hjalp de til med at slukke ilden. De blev i højttaleren meget rost og fik en ekstra ovation. Pressen berømmede næste morgen de danske orlogsgæster i højeste grad. Ildebranden skete netop som den kongelige danske livgarde var marcheret ind paa pladsen foran borgen, og opvisningen maatte standse en halv times tid, mens de tilkomne sprøjter slukkede de sidste gnister.

Hovedbibliotekets gamle smukke udlaaanssal i Nikolai kirkebygning er udlejet til flaadens 300 aar gamle model-samling, der betragtes som en af de smukkeste i verden.

De modeller m. v., der kan skaffes plads til, vil kun være et udsnit af Søværnets samlinger, som man gerne vil vise publikum i haab om senere at kunne samle alle Søværnets modeller og historiske effekter i et orlogsmuseum. Der er dannet en orlogsmuseums-komité med vice-admiral *A. H. Vedel* som formand.

Orlogskutteren *TERNEN*, der forliste i januar med otte mand, blev fornylig bjerget og indbragt til Færingehavn, hvor motoren blev istandsat. *TERNEN* oplægges foreløbig i Godthaab, men skal muligvis senere istandsættes og ombygges ved Holsteinsborg skibsværft. Der skal derpaa forhandles mellem Søværnet og Grønlands Handel om køb af *TERNEN* til rejsebaad for direktøren, ligesom der er afgivet tilbud fra en dansk fisker i Godthaab.

I de gode gamle dage kunne der nu bygges skibe, der kunne holde i mange aar. I 1884 blev der i Malmø bygget et minefartøj til den danske flaaede, *MINEKRAN* nr. IV med en 160 hk dampmaskine og 2 skruer.

I tiden før, under og efter 1. verdenskrig blev dette lille fartøj flittigt benyttet indtil det i 1930 blev udrangeret og solgt. Den gamle skude blev skaaet over og forlænget samt forsynet med et stort platformdæk, under navnet *ASA-THOR* var den i en aarrække en generende konkurrent for *DSBs* Helsingør-overfart. Efter 2. verdenskrig skiftede den ejer, og kom nu under navnet *SIØSUND* til at befare færgeruten Rudkøbing-Vemmenæs. Efter i de senere aar at have tjent som reservefærge, er *SIØSUND* nu solgt til skibsreder *Colondrea* i Napoli. Den skal nu sejle med turister i Napoli-golfen. Færgen starter om kort tid paa den lange rejse til Italien, og turen vil antagelig være godt en maanedes tid.

Aarets ministrygnings-resultater.

Nordsøens Marinekommando har nu afsluttet mineefter-søgningen langs den vestjyske kyst for i aar. Det meddeles, at antallet af miner, der er fundet, er mindre end i fjor, og tilsyneladende er minefundene i klitterne og paa stranden ved at ebbe ud. Det understreges dog, at stranden endnu ikke kan betrgtes som 100 pct. minefri. Men mulig-

vis undgaar man minerydning næste aar. Med hensyn til drivminer i Nordsøen mener man ogsaa, at antallet vil aftage stærkt i det kommende aar. Der findes langs den vestjyske kyst nu ca. 100 miner, hovedsagelig de saakaldte akustiske miner, og det vil være en haabløs og økonomisk ganske uoverkommelig opgave at stryge dem, da de findes fra grænsen til Skagen. Minefaren er dog ikke forbi endnu. En formodet bundmine er blevet observeret i Kattegat 14 sømil øst-nordøst for Grenaa havn, meddeler Søværnskommandoen. Det var en fiskerbaad, der under fiskeri uden for de minestrøgne ruter fik hold i minen med sit trawl.

Bjergningsbaaden ACHILLES ankom til Bergen efter en rekordoverfart paa kun otte døgn fra Færingehavn i Vestgrønland, hvor baaden har været stationeret i sommer. Den har bl. a. haft den sjældne opgave at fjerne et kæmpestort isbjerg, der blokerede kajen til den danske marinebase ved Ivigtut. Desuden har ACHILLES hævet den danske marinekutter TERNEN, som sank i fjor vinter.

Nyt fra

DET MARITIME HJEMMEVÆRN

Den maritime sundkonkurrence SVK/DMH 1957

Den aarlige konkurrence mellem sundflotillerne i *Sjövärnsskären* og *Det maritime Hjemmeværn* blev i aar afviklet i Limhamn den 28.—29. september. Fra dansk side deltog HJF 320, Helsingør med 1 fartøj samt yderligere et privat fartøj fra div. Rungsted; HJF 321, København N og HJF 323, København S deltog hver med 1 fartøj og alle disse 4 havde en frisk sejlads til mødestedet i stormende kuling, der satte svære søer op gennem Flintetrenden. Helsingørbaaden fik rorskade under Hven, men klarede sig videre frem med en nødrorledning.

Straks efter ankomsten afholdtes rokonkurrencen i hvilken svenskerne sejrede overlegent paa den 80 m lange bane, hvor der blev roet i lette slupper. Resultaterne blev følgende: Sverige besatte de 3 første pladser, derpaa kom danskerne med HJF 323 som bedste hold.

Derpaa var der fællesskafning, kammeratligt samvær og en lille svingom med de svenske marinelotter, der stod for forplejningen. Orkestret bestod af klarinet, harmonika, guitar og — tuba — og det var alle tiders tuba, bulet og upudset, nærmest oldnordisk af ydre, den er et fund, der aar efter aar præger konkurrencerne i Sverige, hvorfor ogsaa en af de danske FH'er i en dybtfølt og bevæget tale hylkede dette vidunderinstrument.

Søndag formiddag var viet til skydning og navigationssejlads. Det var fint, stille vejr med enkelte regnbyger, saaledes at det en enkelt gang kneb med at se mærkerne i land, ligesom ogsaa et af skydeholdene fik vaade trøjer. I skydning blev HJF 323, København S. nr. 1 af alle 6 hold.

Navigationsopgaverne trak lidt ud og forsinkede lunchen, hvortil var indbudt: Kommendör *de Maré*, kommendörkapten *Falkmann*, stabschefen ved *Sjövärnsskären*, kommendörkapten *Zacre* med fl. og overdommer var kommandørkaptajn *Harry Larsen* DMH. Chefen for Marinekommando Vest, kontreadmiral *Samuelsson* overrakte den udsatte van-

dretpokal, der siden i fjor havde været i HJF 323s vare-tægt, til føreren for SVKF 9s I hold, løjtn. *Ohlin*. Yderligere fik hvert hold et smuk broncefad som erindring ligesom holdførere og dommere modtog en mindeplaque.

Konkurrencens endelige resultat blev:

Nr. 1	SVKF 9. I hold
Nr. 2	SVKF 9. II hold
Nr. 3	HJF 323
Nr. 4	SVKF 14
Nr. 5	HJF 321
Nr. 6	HJF 320

Forrige aars stævne afholdtes i Dragør og i den anledning overrakte formanden for Marineforeningens Dragør afd., der var blandt gæsterne paa HJF 323s hold, Marineforeningens plaque som en hilsen til dette aars stævnearrangør: SVKF 14 i Ystad.

Kun altfor kort varede dette kammeratlige og fornøjelige stævne. Kl. 1615 afgik de danske fartøjer en efter en til egne havne, særlig bevæget var afskeden med sidste baad, DMH 59, her etablerede de svenske kammerater et sangkor med solo for tuba — det var et uforglemmeligt minde af højst ejendommelig musikalsk standard.

FH 323 = H. de L.

FREDERIKSSUND adopterer MTB SVÆRDFISKEN

Frederikssund byraad adopterede i samarbejde med *Marineforeningen* den 24.-25. august med behørig festivitas og gaveudvekslinger motortorpedobaaden SVÆRDFISKEN, der er bygget paa Frederikssund skibsværft og søsat april 1955.

Fra SVÆRDFISKEN's chef, kaptajnløjtnant *Jørgen Jensen*, havde det maritime hjemmeværns divisionsfører i Frederikssund modtaget indbydelse til at kontakte SVÆRDFISKEN ved ankomst til demonstrationssejlads, forevisning om bord etc. for divisionens medlemmer.

Ved ankomst blev SVÆRDFISKEN's chef, officerer og orlogsgaster budt hjertelig velkommen af borgmester *Bruun* i spidsen for byens raad, flere honoratiøres, Marineforeningens formand, havnefoged *Chr. Nielsen*, en deling gamle orlogsgaster samt medlemmer af det maritime hjemmeværn.

Der var reception om bord — paa raadhuset var der frokost, og der var fest i Marineforeningen for alle om bord — alt saare vellykket.

Søndag morgen kl. 0830 var der parade om bord, under hvilken DF *Thorbro* paa hjemmeværnsdivisionens vegne takkede for imødekommenhed og gæstfrihed under besøget, for godt samarbejde og forstaaelse Søværnet og DMH imellem og overrakte kaptajnløjtnant *Jensen* et broncevikingeskib — kopi af HUGIN, der ogsaa blev bygget paa Frederikssunds skibsværft — og som skulle symbolisere værftets gode arbejde og DMH's vikingeaand til at forsvare det, vi alle holder af — vort land!

Kort tid efter satte SVÆRDFISKEN kursen nord paa — i frisk vind — det blev en rigtig »sejltur«, hvor gæsterne fik et godt indblik i officerers og besætnings daglige job om bord i netop et saadant skib.

Ved hjemkomsten var der for fleres vedkommende hurtig omklædning til mindst tørre sko og sokker, hvorefter Søværnet var vært ved en hyggelig og munter frokost paa Kalvøpavillonen.

Kl. 1700 var HJV-divisionen skibets gæster og fik forevist alt fra for til agter.

Det blev et par lærerige og hyggelige timer om bord — i selskab med overmaade fornøjelige officerer, der beredvilligt svarede og forklarede alles spørgsmaal til alles tilfredshed. Ved en drink i chefens kahyt fik vi overrakt en bog om flaadens skibe — den vil vi stadig glædes ved — og minde os om hyggelige og fornøjelige søofficerer om bord i SVÆRDFISKEN.

En snæver kreds af skibets officerer sluttede det officielle adoptionsbesøg hos Marineforeningens formand *Chr. Nielsen* — søndag aften — og de, der ikke kendte til sølivets glæder og strabadser — motordrevne skibe contra the-clippere — fik et gevaldigt indblik heri.

Mandag morgen kl. 0915 stod SVÆRDFISKEN ud igennem Kronprins Frederiks Bro — hvor man kippede med flaget —. Lidt norden af broen sendte SVÆRDFISKEN 3 lysraketter til vejrs, et festligt farvel — fra den yngste, men kønneste af tvillingerne, der kom til verden paa Frederikssund skibsvært, jfr. kaptajnløjtnant *Jørgen Jensen*.

Og vi ønsker SVÆRDFISKEN lykkeligt togt.

(»Hjemmeværnet«.)

Gentofte afd.s besøg hos FLOTTANS MÄN i Karlskrona

Fredag den 13. september mødtes 5 af Gentofte-afd.s medlemmer med formanden, *gross. N. E. Beck-Friis* i spidsen, ved Malmö-baaden GRIPEN for at begive sig til Karlskrona for at beesøge den derværende afd. af Flottans Män, som er Gentofte afd.s venskabsafdeling.

De ca. 225 km til Karlskrona gik let og hurtigt, og kl. 2103 var vi ved hotel *Savoy*, hvor vi blev modtaget af to af vore svenske værter.

Efter at have faaet anvist værelser spadserede vi til *Orlogssvarvet*, hvor vore svenske kammerater paa den tidligere *skeppsgossekaserne* har faaet ganske dejlige mødelokaler og marinestuer med mange interessante ting fra den kgl. svenske orlogsflaade.

Flottans Mäns bestyrelse med formanden, *Daniel Feyerabend* i spidsen var værter til »busser« m. m., saa det blev meget sent, inden vi kom til køjs.

Lørdag morgen den 14. september var der lagt et stort program, og allerede kl. 0900 blev vi hentet af løjtnant *Carl Westerberg*, der skulle være vor cicerone, og saa begyndte en fantastisk rundvisning, først gik vi til den svenske flaadens hovedbase, det berømte orlogsværft, hvor i ca. 200 aar nogle af de berømte lineskibe og fregatter,

Udsigten nydes med de gamle »Sjömanstugar« som baggrund.

der kæmpede mod os med mere eller mindre held, blev kølstrakt.

Det var kuling og hundekoldt, saa vi frøs bravt under besøget herude paa *varvet*, men der laa en del større og mindre, interessante orlogsfartøjer, og løjtnant *Westerberg* var en storartet fortæller og marinehistoriker, som det var meget interessant at lytte til.

Da besøget paa orlogsværftet var forbi, gik vi til orlogsmuseet og besaa denne meget smukke og interessante samling, hvor især *galeonsfigursalen* med dens kunstværker gjorde et dybt indtryk; vi er jo ikke saa heldige at have saa smukke lokaliteter, men maa nøjes med et loft i en kirkebygning. Det sensationelle ved orlogsmuseet var ikke alene de store pladsforhold, men ogsaa at man ganske simpelt har taget hele stykker ud af gamle orlogsskibe, der er hugget op, f. eks. cheflukafet fra u-baaden HAJEN, der blev bygget i 1904 i Stockholm, eller underbaadsmandslukaf fra gamle SVEA, GÖTA, THULE eller hvad de nu hedder, alle de gamle panserskibe fra 85—89—93, og indbygget dem i museet.

Da vi kom ud fra orlogsmuseet, holdt der to biler parat til at føre os rundt i byen, og det var en stor oplevelse at se denne smukke by, der ligger paa mange smaa holme, meget interessant var ogsaa de 200 aar gamle *sjömanstugar*, som vel svarer til vores Nyboder, selv om de svenske er meget mindre og meget forældede. De staa da ogsaa for at blive revet ned alle sammen. Vi sluttede den dejlige rundtur i byen med lunch, og derefter var vi af lodsformanden inviteret paa sejltur i skærgaarden, og det blev vel nok en kæmpegyngetur i det haarde regn- og stormfulde vejr.

Sejlturen Karlskrona rundt sluttede i nærheden af løjtnant *Westerbergs* hjem, og her blev vi atter slaaet af forbavselse, idet *Westerberg* i et lille træhus i sin have har en meget smuk og righoldig samling minder fra den svenske flaaede; her er gamle sekstanter, logbøger over lange farter over verdenshavene, billeder af skibe og skibsbesætninger, smaa kuriosa, knob og splejsninger og meget andet, der interesserer en gammel orlogsgast, men det mest spændende stykke marinehistorie staa dog ude i haven, og det er det smukke flagspil fra det gamle panserskib SVERIGE, og minsanden om ikke den elektriske top-lanterne paa flagspillet virker endnu.

Efter denne storslaaede rundvisning til lands og til vands serveredes forfriskninger hos løjtnant *Westerberg* og frue.

Flottans Mäns store aftenfest blev holdt i festsalen paa hotel *Savoy*, der var smukt pyntet med danske og svenske orlogsflag, og efter en overdaadig souper indtog vi kaffen i tilstødende lokaler, og her vekslede smukke taler og morsomme sange fra begge sider, helt fantastisk var den svenske formand *Daniel Feyerabend*, en gudbenaadet visesanger, der mestrede sin luth som faa; det var en fin og hyggelig aften, som vi 5 danske sent vil glemme.

Søndag morgen var det meget svært at komme op, men programmet var strengt lagt. Vi gik først en rask tur rundt i staden for endnu en gang at faa et indtryk af den smukke by og for at købe et par blomsterbuketter til vore værtsfolks fruer. Efter en sidste lunch hos *D. Feyerabend* i hans dejlige, gamle patricierhjem begyndte vi at trække os planmæssigt tilbage fra de indtagne stillinger i skærgaarden. Kl. 1230 opgav vi basen Karlskrona, kl. 1305 lagde vi Rauneby bag os, senere kom Kristiansstad, Sölvesborg, Lund og i Malmö indskibede vi fem Gentofte-vikinger os med kurs vest — hjem mod Danmark.

Gunnar Sejersen.

Skoleskibs-kapsejladsen

Den 26. juli fandt der under megen opmærksomhed en kapsejladstid mellem skoleskibet DANMARK og de 2 norske skoleskibe CHRISTIAN RADICH OG SØRLANDET. Kapsejladsen, der var blevet til paa foranledning af et amerikansk filmsselskab, der i seks maaneder har haft folk om bord i CHRISTIAN RADICH for at filme livet ombord i en fuldrigger, foregik fra SKAGENS REV fyrskib til Fuglehuk paa Oslofjord, en distance paa 110 sømil. Sejladsen skulle foregaa med flyvende start, og her som altid under saadanne forhold gjaldt det om at komme først over startlinjen; det er her, det gode sømandsskab kommer til udfoldelse, for een ting er jo i frisk vind at holde en lille lystkutter tæt ved startlinjen og en anden at holde en fuldrigger dør.

DANMARK med kaptajn *Knud Hansen* som fører vandt stort. 3 minutter efter, at startskuddet lød, brusede DANMARK med godt 10 sømils fart over startlinjen, 20 minutter efter kom SØRLANDET og lidt senere CHR. RADICH. Maallinjen passerede DANMARK 10 sømil foran SØRLANDET og 12 sømil foran CHR. RADICH.

I Oslo, hvortil de 3 smukke skibe senere blev lagt ind, var alle skibe med besætninger genstand for stor begejstring, og dette gjaldt naturligvis ikke mindst DANMARK som vinderen.

Den 20. juli 1957 var det 50 aar, siden det første hold paa 80 elever blev paamønstret skoleskibet VIKING i København, og nogle dage efter paabegyndte VIKING sin jomfrurejse til Hamburg, hvor der indtoges en kokslast paa 2530 tons til Callao i Peru.

For at markere dagen var saa mange af skibets første besætning, som det var muligt at samle, en tur i Göteborg, hvor VIKING nu ligger, og hvor den har faaet en god plads og kommer til at gøre nytte paa sin gamle dage, som den begyndte for 50 aar siden, nemlig som uddannelsessted for unge mænd, der vælger skibsfart som virkefelt; ganske vist er det nu svensk ungdom, der skal have uddannelse i skibet, men naar det ikke kunne lade sig gøre at faa VIKING tilbage under dansk flag, da den i 1951 laa til salg i Rotterdam, maa vi være de kredse i Sverige, specielt de mænd, der i Göteborg gjorde en stor indsats for at skaffe midler til indkøb af skibet, taknemmelige, saa den ikke dengang gik til ophugning, som meningen var, men har faaet en smuk plads i den store søfartsby Göteborg, hvor den nu ligger som et smukt og stolt minde om sejskibenes storhedstid, men ogsaa som et bevis paa, at der ogsaa dengang kunne bygges gode og stærke skibe i Danmark.

For alle deltagerne blev det en vellykket og minderig tur. Deltagernes gennemsnitsalder var godt 66 aar; den ældste var 2. styrmand fra 1907, skibsfører gennem mange aar i Dampskibsselskabet »Myren«, *S. Clausen*, Nordby, Fanø, der er 76 aar.

Lederen af Göteborg Stads Yrkeskoler, kommandørkaptajn *U. Karling*, tog imod ved faldrebstappen om bord i VIKING og bød de gamle vikinger velkommen, hvorefter en rundtur i skibets indre med kommandørkaptajnen som cicerone fandt sted, og der var meget at se. Det indre har skiftet fuldstændig karakter; hvor der før var lastrum, er der nu ved hjælp af mellemdæk indrettet lyse og gode opholdsrum og beboelsesrum til ca. 120 elever i tomandslukafer foruden de nødvendige undervisnings-

lokaler for saavel maskin- og restaurationslever samt toilet og vaskeum.

Set ude fra ser skibet ud som i gamle dage, dog er sejl og det løbende gods afrigget. VIKING's sidste rejse med last paa kølen fra Rotterdam til Göteborg i juni 1951 blev som dens første rejse i 1907 med en last koks, og den ankom til Göteborg under bugsering af bugserbaaden KARL den 2. juni og fik en festlig og storslaaet modtagelse — lige fra den kom forbi Vinga fyrskib, til den laa fortojet paa lossepladsen i Göteborg havn.

Efter besøget og rundgangen i VIKING samledes deltagerne i turen til frokost og festligt samvær paa den interessante maritime restaurant »Henriksberg« i Göteborg, hvor der tilbragtes nogle fornøjelige timer.

VIKING blev bygget paa Burmeister & Wains værft i København, den løb af stabelen den 1. december 1906, og døbtes af Danmarks daværende kronprinsesse, senere dronning *Alexandrine*. Byggesummen var 591.000 kr. Det er en 4-mst. bark paa 2.670 brt., som lastede ca. 4000 tons. Skibets længde fra nokken af klyverbommen er 108 m, bredden 13,9 m. Sejlarealet paa skibets 33 sejl var tilsammen 3.600 kvm. Masternes højde er 53 m, og hver af underræerne har en længde paa 27 m og vejer ca. 3/500 kg.

I aarene fra 1907 til 1914 sejlede den under A/S Den danske Handelsflaades Skoleskib for Befalingsmænd, men i 1914 blev den solgt til D.F.D.S. og sejlede under malteserkorset, indtil den i 1929 blev solgt til Finland og indgik i den saa velkendte skibsreder Gustav Eriksons flaade af store sejskibe. Den har saaledes altid sejlet under korsflag, og mange har i aarenes løb faaet en god uddannelse i dette skib — en uddannelse, der har været i høj grad medvirkende til at gøre dem til gode sømænd.

Meget er sket gennem de 50 aar, der er gaaet, fra VIKING gik ud paa sin første rejse i 1907. Dampskibene slog sejskibene ud, og motorskibene har efterhaanden slaaet dampskibene ud. Saafremt tempoet i udviklingen fortsætter i de kommende aar, kan vi vel regne med, at om 50 aar har atomdrevne skibe slaaet baade damp- og motorskibene ud, men VIKING vil i hvert fald i mange aar fremover være et minde om de store sejskibes tid, da man udelukkende brugte vinden som drivkraft for skibene over de store have. E. G.

Det gamle skoleskib GEORG STAGEs 75 aars jubilæum blev fejret under festlige former i den lille maleriske havneby Mystic paa Connecticuts nordlige kyst, hvor den historiske fuldrigger har været lagt op i havnen gennem flere aar og bruges som træningsskib for unge amerikanske drenge og piger.

Statens guvernør, *Abraham Ribicoff*, holdt hovedtalen. Til stede var ogsaa den fungerende danske generalkonsul i New York, *Mogens Warberg*, kommandør *Allan Viliers* fra MAYFLOWER II, direktør *Poul Christensen* fra Burmeister & Wains amerikanske selskab, samt henvend tusind mennesker fra omegnen.

Under en højtidelighed om bord paa skoleskibet overrakte direktør Christensen paa moderselskabets vegne en bronzeplade med inskriptionen »Burmeister & Wain nybygning 120 1882« til det marinehistoriske selskab, der ejer skoleskibet. Siden Viliers købte GEORG STAGE i 30'erne, har det baaret navnet JOSEPH CONRAD. Den danske konsul mindede i sin tale om skoleskibets tidlige historie som uddannelsesplads for mange danske søfolk, der senere tjente den amerikanske handelsflaade under anden verdenskrig.

Kaptajn *Viliers* talte i rosende vendinger om skoleskibet, som han havde sejlet jorden rundt. Det var et af de bedst byggede sejlskibe, han havde set.

Omgivet af dannebrogslag og stjernebannere talte guvernør *Ribicoff* om gamle sø-traditioner og om de søfarende nationer, og han udtrykte sin glæde over, at den gamle fuldrigger havde fundet sin sidste havn i staten Connecticut blandt andre gamle sejlskibe, der bevares som seværdigheder i havnen i Mystic.

I dagspressen er oplyst, at Færøerne nu har faaet en ølkutter, idet Klaksvigs bryggeri, »Føroya Bjóur«, der drives af lagtingsmand *Einar Waag*, har faaet sin egen »ølkutter«.

Paa Færøerne forgaar al transport mellem øerne indbyrdes over havet, og de lokale rutebaade har svært ved at klare en stadig stigende transport af ølkasser.

Brygmester *Waag* har derfor anskaffet sig en motor-kutter, der beforder hans produkter rundt til selv de fjernest liggende øer.

I mange aar har »mælkebaadene«, der bragte mælk til mejeriet i Thorshavn, ellers spillet en betydende rolle i skibstrafikken mellem øerne.

I Danmark har »Cherry Heering Linien« ladet sin første »likørbaad« søsatte, og naar man erindrings sig, at Frederikshavns skibsværft for mange aar siden byggede særlige tankskibe til transport af vin, saa er U. S. Navy dog meget mere udspecialiseret, idet man under anden verdenskrig i Stillehavet havde et særligt ice cream-transportskib knyttet til eskadrene.

Motorsejleren DREJØ af Ærøskøbing (200 tons d. w.) er efter 39 døgns rejse vel ankommen til Bombay med en ladning flaskegas fra Køge. Det lille skibs fører, kaptajn *Einer Stærke*, Ommel, havde i Rødehavet den oplevelse at passere rederiet A. P. Møllers tankmotorskib GERD MÆRSK (18.645 tons d. w.), der føres af hans broder, kaptajn *Erik Stærke*.

Forenings- Meddelelser

Marinestuen i Hjørring ødelagt ved brand

En storbrand har fuldstændig raseret Hotel du Nord i Hjørring, og Marinestuen, som havde til huse paa 1. sal, er totalt forsvundet, idet alt brændbart er gaaet op i luer, og alt metal smeltet som is for solskin. Mange, som gæstede Hjørring til sendemandsmødet 1956, og andre, der har besøgt stuen, ved, at stuen var noget af det skønneste blandt danske marinestuer. Mest bedrøvet er man over at have mistet et meget sjældent trofæ, et pragteksemplar af en paradekaarde, som blev skænket afdelingen ved dens start i 1943. Kaarden hvilede paa et gammelt silkedannebrog og var opbevaret i ramme under glas. Kaarden var skænket af den tidligere landsformand, kommandør Paul Ipsen, der havde arvet den efter sine forfædre, og den gamle, smukke kaarde med guldfæstet havde været i hans slægts eje i mere end 200 aar. Desuden fandtes der i Marinestuen en ret betydelig vaabensamling, der ejedes af typograf Arne Christensen, der har arvet den efter sin

oldefar. Den var laant ud til Marineforeningen og blev totalt ødelagt. Den indeholdt bl. a. nogle meget gamle tvægede sværd, en fin samling bajonetter, et par toløbende gamle rytterpistoler og et forladegevær m. m. Den var desværre ikke forsikret. Afdelingen vil straks gaa i gang med en ny marinestue, men alle ved jo, at det i indlandsbyen Hjørring er ganske umuligt at skaffe effekter, og derfor vil afdelingens styrelse appellere til alle god-hjertede kammerater, som vil være saa venlige at hjælpe med effekter, at skrive til undertegnede. Alt kan bruges. Vi er mange, der gerne vil »lave noget« ud af næsten ingenting, og selv om man vil synes, at netop den lille ting, man selv ligger inde med, ikke er noget, saa skriv alligevel — eller send det. Vi vil lave en ny, flot marinestue i Vendsyssels hovedstad.

W. Gram Mikkelsen,
bogtrykker, Consulgaarden, Hjørring.

Svendborg afd. have tilrettelagt en straalende aften for orlogsgasterne fra kystflaadens 13 enheder under besøget 22/6. By og banker samt større virksomheder og medlemmer skænkede gaver og beløb. Eleverne fra Skaarup husholdningsskole, Kvindelige Marinere og andre unge damer mødte som dansepartnere, og der var mange overraskelser og præmier til gasterne og deres damer. En civil herre opsøgte kassereren og overrakte ham 50 kr. med ordene: God fornøjelse — jeg er selv gammel orlogsgast. Det var en straalende fest med stor tilslutning.

Esbjerg afd. var 30/6 paa en vellykket bustur til Løvedde ved Kolding Fjord og derfra med skib til Kolding og afslutning paa Endrup Møllekro.

Silkeborg afd. fyldte 15 aar 9/7, selve jubilæet vil dog først blive fejret til efteraaret ved en større festlighed, men det skal her nævnes, at afdelingen paraderede ved Kong *Frederiks* første besøg til ildregattaen paa Silkeborgsøerne, og Majestæten udtalte sin store forbauselse over, at der midt inde i landet findes en saa talstærk marineforeningsafdeling.

Helsingør afdeling havde 14/7 skovtur til Hallandsåsen, Torekov, Båstad og hjem over Ångelholm, hvor der blev gjort ophold hos kammeraterne i FLOTTANS MÅN i deres smukke marinestue. Samtlige nordsjællandske afdelinger var indbudt til deltagelse.

Roskilde afd. deltog 25/7 i De samvirkende Soldaterforeninger i Roskildes keglespilturering i Lindenberg kro.

Dragør afd. holdt generalfors. 11/5, og afd. har udsat et præmieskjold til sundkonkurrencen mellem flotiller fra det svenske Sjövärnskår og Det maritime Hjemmeværn.

Grenaa afd. havde indvarslet til fregatskydning den 3/8, hvor det gjalt om at sænke den stolte fregat ROSENELLA, i hvilken anledning man havde tilkaldt assistance fra *Randers* afd. Slagtermester *Axel Hansen* blev fregatkaptajn ved eget skud. Der blev ogsaa afholdt serieskydning for damerne samt pilekastkonkurrence. Medlem af hovedbestyrelsen, sejlmagermester *Chas. Mortensen*, Randers, hylkede kammeratskabet og samarbejdet mellem afdelingerne og dagen sluttede med præmieuddeling og dans.

Roskilde afd., der i sin tid indførte fregatskydningen inden for Marineforeningen, afholdt sin fregatskydning den 4/8.

Marineforeningens Skyttelav, København afholdt fregatskydning paa Asminderød kro den 18/8 med deltagelse fra afdelinger i Nordsjælland. Marineforeningens Københavns afd.s musikkorps medvirkede og i skydningen deltog Marineforeningens formand *KD de Lichtenberg*.

Glostrup-Taastrup afd. indledte sin vintersæson med en stærkt besøgt filmaften 5/9 i »Kahytten«. 28 medlemmer

deltog i spisningen og 40 deltagere overværede den meget smukke farvefilm »Bæverdalen«, hvorpaa der sluttedes med kaffebord og hyggeligt samvær.

Skagen afd. har til opstilling i sin marinestue fra Stiftelsen Bombøbøssen i København modtaget en smuk buste af en fisker i sin jolle. Billedhuggerinden Lili-Ann Ortmann er mesteren og busten har været udstillet flere steder i udlandet, i 1911 fik den sølvmedalje i Bruxelles. Busten har i mange aar staaet i den gamle Bombøbøsse, men det kneb med at finde en plads til den i stiftelsens nye bygning. Kommandør Evers, der er formand for Bombøbøssen, afleverede personligt busten ved en højtidelighed i Skagen marinestue.

Hørsholm-Rungsted afd. havde et meget vellykket besøg af MTB FLYVEFISKEN den 24—25/8. Den 24. blev baaden modtaget af vice-borgmester Svend Jørgensen, formand for Marineforeningen, malermester Frederiksen og medlem af hovedbestyrelsen O. Maegaard. Om aftenen blev der afholdt spising paa Bakkehave i Marineforeningens nyetablerede marinestue for officerer og mandskab, og der blev talt af vice-borgmesteren, ORS. Gross fra havnebestyrelsen og O. Maegaard. Chefen, kaptajnløjtnant Troels Hansen takkede i smukke vendinger for samarbejdet mellem kommune, marineforening og søværnet. 2 værnepligtige talte smukt for henholdsvis chefen og maskinchefen. Marinestuen fik megen ros og bliver meget benyttet af gæster paa Bakkehave. Derefter dans til langt ind i hundevagten.

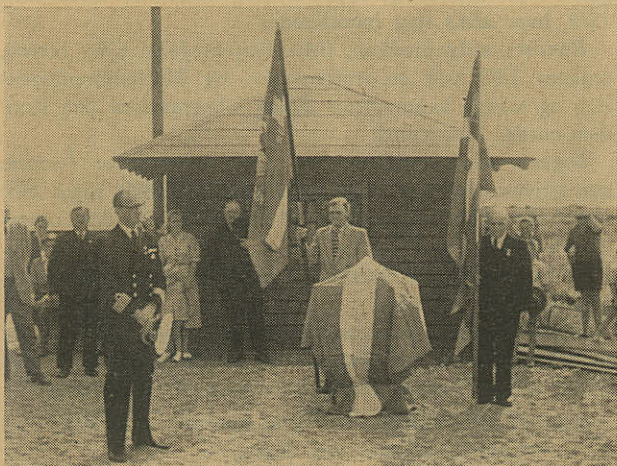
Næstved afd. afholdt fregatskydning 1/9. Der blev skudt flittigt kun afbrudt af en frokostpause. Kl. 16 kundgjordes resultaterne: Knud Jørgensen var blevet fregatkaptajn, H. C. Christiansen vandt mesterskabsskydningen, Jens Rasmussen blev nr. 1 i treskudsskydningen. Pilekast blev vundet af Kaj Jensen og jolleskydningen af Poul Christiansen.

Glostrup-Taastrup afd.s Skyttelav afholdt 7/9 præmien Nykøbing Sj. og Odsherred afd. afholdt 1/9 sin traditionelle fugleskydning. Aarets fuglekonge blev Ib Hansen ved et skud fra sidste aars fuglekonge, Tonni Larsen.

Søllerød afd. fejrede sin 12 aarsdag 28/8 med en filmforevisning — nogle meget smukke canadiske film — efter skafningen blev der danset.

Gentofte afd. deltog med 2 medlemmer i det nordiske stævne i Stockholm, ligesom afd.s flag har repræsenterede Marineforeningen.

Kalundborg afd. havde rejst en minebøsse paa Reersø havn, som den 18/8 blev afsløret ved en smuk højtidelighed af Marineforeningens formand, KD de Lichtenberg.

Afsløring af minebøsse paa Reersø havn.

Holbæk afd. afholdt fregatskydning i Strandparken 8/9, hvor der ogsaa var arrangeret skiveskydning og pilekast for medlemmer og damer. Efter fregattens nedskydning var der fælles kaffebord med præmieuddeling og om aftenen samledes man til kammeratligt samvær. Man havde indført den bestemmelse, at ogsaa ikke medlemmer kunne deltage i skydningen, kun ikke i nedskydningen af skroget, dette kan kun ske af et medlem til et medlem.

Frederiksberg afd. har afskaffet skydeaftenerne og fugleskydningen, hvorfor bestyrelsen har overført afdelingens MARGRETHEBÆGER som en vandrepræmie i keglespillet. Præmiekeglespillet blev afholdt 7/9 i Brønshøj sportshal og foruden vandrepræmien var udsat 3 andre præmier. Opmærksomheden henledes paa, at de af afdelingens medlemmer, der er interesseret i skydning, kan indmelde sig i Marineforeningens Skyttelav, København, adr. Rich. Ljungberg, Teglstrupvej 8. Telf. RY 1238. Der skydes 2 gange maanedlig paa stadions skydebaner. Skydning mod Kerteminde afd.s Skyttelav i Statsfængslet i Vridsløselille, om aftenen var der fællesspising og præmieuddeling i »Kahytten«. Kerteminde vandt holdturneringen med 81,2 points mod 79,6. Bedste individuelle skytte blev Børge Michaelsen med 89 points. I aftenens løb ankom der gæster fra København, Randers, Hjørring og Herning afd.

Københavns afd. afholdt møde 19/9, hvor kommandør-kaptajn Bjerre i anledning af 150-aaret holdt et interessant foredrag om 1807.

Søllerød afd. havde arrangeret en straalende udflugt til Nordsjælland 22/9 med besøg i Fredensborg, Gurre, Helsingør, Lappegrundens fyrskib, Hornbæk batteri m. m.

Gentofte afd. afholdt 26/9 sin pakkefest, hvoraf en del af overskuddet gaar til iklædning af en GEORG STAGE-dreng. Foruden uddeling af 40-aars emblemer, blev der ogsaa uddelt et af Marineforeningens Admiral Carstensens Mindebægre.

Marineforeningens Skyttelav, Randers afholdt pilketur 29/9 — under turen blev der serveret sild og forloren (hav)-skildpadde.

Aalborg afd. afholdt »Ulkeaften« 12/10 med kogt torsk og saltmad samt andet mundgodt.

Frederiksberg afd. afholdt torskegilde 12/10 hos David-sen.

Gentofte afd. afholdt møde 16/10, hvor kommandør-kaptajn Palle Krøyer talte om atom- og brintvaaben. Foredraget var ledsaget af meget interessante film.

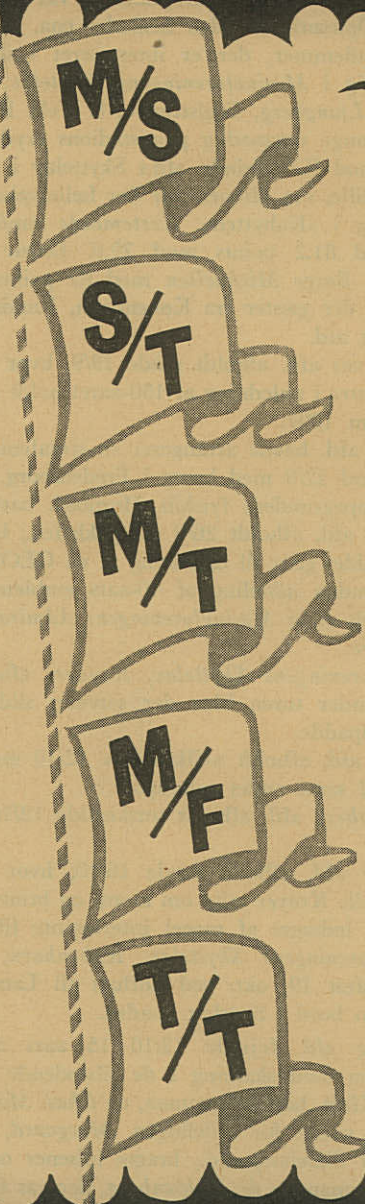
Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt sin fødselsdagsfest 19. okt. ved udflugt til Landskrona med middag om bord i Scarlett baaden.

Silkeborg afd. fejrede 12/10 15 aars stiftelsesfest i Marinestuen med skafning i de tilstødende lokaler. Formanden, Klein, bød velkommen, og Chas. Mortensen, Randers, talte smukt for afdelingen. Maegaard, der er æresmedlem af Silkeborg afd., bragte hilsener og lykønskninger fra kommandør de Lichtenberg, der var forhindret i at være til stede, og hyldede afdelingens energiske formand Klein. Desuden talte formændene fra Herning og Viborg og takkede for godt samarbejde. Derefter var der dans paa dækket.

Bogense afd. afholdt 19/10 sin 15 aars stiftelsesfest med tilslutning fra 48 kammerater med damer, som tilbragte en vellykket aften sammen.

Københavns afd. præsenterede 31/10 sit nye, rekonstruerede musikkorps for medlemmerne ved en fornøjelig og underholdende sammenkomst i K. A. S. lokaler. Musikkorpsets dygtige lærer, hr. Orla Petersen, havde uddannet

Hempels til alle slags skibe

J. C. Hempel's Skibsfarve Fabrik A/S
AMALIEGADE 8 KØBENHAVN K. MINERVA 3842

et virkelig fint ensemble, der baade mestrede de mere militært betonedede marcher som den moderne musik. Forhaabentlig vil afd. faa megen glæde af dette dygtige musikkorps, som ogsaa staar til raadighed for andre marineforenings-afd. efter nærmere aftale med Københavns afd.s formand pr. tlf. Eva 7614.

Ved kommandør *H. V. Kaalunds* død har Marineforeningen mistet et interesseret medlem og en god ven. Som medlem af bestyrelsen for Admiral Carstensens Fond gjorde kommandøren en stor indsats for at sikre, at dennes eftertragtede mindebøger aar for aar kom i rette hænder, og som chef for Søværnskommandoens Personelkontor ydede kommandøren i en aarrække megen hjælp og bistand, naar det gjaldt medlemmernes sønners tjenesteforhold eller overflytning til Søværnet.

Nykøbing S. & Odsherred afd. mistede 29/6 en god kammerat og mangeaarigt bestyrelsesmedlem ved sognefoged *Jørgen Nielsens* død. Afd.s flag paraderede ved begravelsen fra Rørvig kirke.

Præstø afd. mistede med en uges mellemrum to gode kammerater, først døde tømrermester *O. F. Nielsen*, Allerslev, og derpaa gik hans gode ven og orlogskammerat, automekaniker *Verner Hansen*, Præstø, bort. Afdelingens flag paraderede ved begge begravelserne, som foregik under meget stor deltagelse.

Ringø afd.s formand gennem de seneste aar, *N. P. Rasmussen*, er afgaaet ved døden i sommer.

Kalundborg afd.s medlem, skibsmægler *Jørgen Schultz*, er afgaaet ved døden og begravet i stilhed. Afd. har mistet et medlem, som havde hjerte for foreningens vel.

Den 13/7 afgik skibsfører *Johs. Larsen*, Aagerup, Røsnæs, ved døden. Marineforeningens flag paraderede ved begravelsen fra Ulstrup kirke, hvor medlemmer bar baaren til graven.

Faaborg afd.s æresmedlem, den 90-aarige gaardejer *G. Chr. Hansen*, Lyø, er afgaaet ved døden og begravet fra Lyø kirke 20/7.

Nyborg afd. har mistet sit æresmedlem, fiskeeksportør *Søren Pedersen*, der døde 12/9. Den afdøde havde i mange aar været bestyrelsesmedlem og fra 1946 til 1953 var han en dygtig og afholdt formand. Begravelsen foregik i stilhed.

Fanø afd.s medlem, hovmester *Niels Lydersen*, er afgaaet ved døden og begravet paa Sønderho kirkegaard 13/9, hvor afd.s flag paraderede.

Randers afd.s medlem, fiskeribetjent *Johs. Chr. Jensen*, omkom 16/9 ved en trafikulykke, og Marineforeningens flag og talrige kammerater deltog i begravelsen paa Randers nordre kirkegaard.

Bogense afd.s medlem, fhv. politibetjent *Iver Iversen*, der aftjente sin værnepligt i SJÆLLAND 1898, afgik 24/9 ved døden. Han var medlem af afdelingen fra dens oprettelse i 1942.

Gentofte afd. har mistet et af sine gode medlemmer, kaptajn *Chr. Holberg*.

Hjørring afd.s medlem, bogtrykker *Johs. Nielsen*, er pludselig afgaaet ved døden, den afdøde havde i en aarrække været formand for Forsvarsbrødrene i Hjørring.

Randers afd.s afholdte medlem, ritmester *Poul Sonne*, er ganske pludselig afgaaet ved døden.

Æret være deres minde.

Marineforeningens Kalender

- 3/11 Damhussø afdelingen kl. 2000 Aften med damer.
 51/1 Damhussø afdelingen kl. 2000 Kammeratskabsaften.
 Aalborg afd. afholder gaase- og andespil for medlemmer med husstand den 6/11 kl. 2000.
 7/11 Glostrup-Taastrup afd. Medlemsaften med foredrag »Kahytten«.
 7/11 Aarhus afd. Andespil i Marinekahytten.
 12/11 og 26/11 Marineforeningens Skyttelav, København Træningsskydning.
 16/11 Aarhus afd. Manneaften paa Marinekasernen.
 16/11 Randers afd. kl. 1830 Damernes pakkefest.
 Gentofte afd. afholder andespil i Ryttergaarden, Klampenborg 7/11 kl. 1930.
 7/12 Glostrup-Taastrup afdelingen Julefest med damer i »Kahytten«.
 10/12 Marineforeningens Skyttelav, København Juleskydning paa Stadion.
 12/12 Aarhus afd. Andespil.
 Søllerød afd. 17/12 er arrangeret *Jul paa havet* i Geels kro.
 NB. Randers afdelingens skyttelav afholder skydning i haandværkerforeningen den første fredag i hver maaned kl. 1930.
 27/12 Randers afd. Juletræsfest.
 30/12 Aarhus afd. Julefest paa Hotel Royal.
 Aalborg afd. har vinterskydning den 2. og 4. mandag i hver maaned.
 Roskilde afd. har kammeratligt samvær i »Kahytten« med skydning i skyttebakken den første tirsdag i hver maaned.
 Gentofte afd. viser canadiske orlogsfilm i marinestuen den 4/12 kl. 2000.

Bog anmeldelser

Som altid foreligger VIKINGENS julehæfte i god tid, saaledes at den ogsaa kan naa til søens folk i det fjerne som en kærkommen julehilsen herhjemme fra. Det smukke hæfte rummer udmærkede farveproduktioner, historisk og humoristisk stof, rigtige sømandshistorier alt hvad der kan glæde og interessere en sømand eller søfartsinteresserede, det er et hæfte, man hygger sig med i juletiden.

Alistair Mac Leans nye bog »Navarones kanoner« giver læserne 4 spændende døgn af en britisk commando-raid gruppes eventyrlige færd i 2. verdenskrig, en tilsyneladende haabløs opgave paa en af tyskerne besat ø ved den tyrkiske kyst. Den enerverende handling er mættet af spænding,

den rummer tillige ypperlige skildringer af sabotørgruppens forskellige medlemmer, der paa saa mange maader supplerer hinanden og muliggør en sejrrig løsning af opgaven. »Navarones kanoner« er spændende og nervepirrende, men samtidig en straalende skildring af teamwork under de alvorligste forhold. Gyldendal, 19,75 hft. 26,75 indb.

Kommandør F. H. Kjolsen gengiver i *Mit lius logbog* sine oplevelser som søofficer og diplomat, idet han i disse egenskaber er kommet store og betydende begivenheder paa nært hold. Ganske særlig følger man referatet af optakten til 9. april 1940, da kommandøren var marineattaché i Berlin, med levende interesse — ihvorvel man skuffes over, at saa faa indenfor de ledende kredse i landet har villet erkende rigtigheden af kommandørens advarsler fra Berlin før besættelsen. Ved at lytte til de advarende røster kunne maaske meget have faaet en anden udgang indenfor Danmarkshistorien. Paa en levende og fængslende maade gengives talrige hændelser og begivenheder under dansk orlogsflag — det er en interessant bog, men ogsaa en bog, der giver stof til eftertanke. (Berlingske Forlag.)

Kronborg-Museets lødige aarbog bringer ogsaa i aar mange interessante artikler. Naturligvis er Øresundstolden omtalt i anledning af 100-aaret for ophævelsen. Men ogsaa afhandlingen om museets flisesamling, om Færingersbaade og beretningen om orlogsfregatten DIANA's skæbne 1807 — 14 vil fange alle søinteresserede — der naturligvis bør være medlem af selskabet »Handels- og Søfartsmuseets Venner«.

Marineforeningen gratulerer

- 17/8 Havnearbejder J. C. Andersen, Randers afd., 70 aar.
 12/9 J. Koefoed Petersen, Glostrup Taastrup afd., 40 aar.
 25/9 E. Boeck-Hansen, æresmedl. af Hadsund afd., 75 aar.
 5/10 Just Andreassen, Søllerød, 85 aar.
 18/10 Tidl. medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse, kommandør C. V. Evers, 70 aar.
 16/1 1958 A. Nielsen, Glostrup-Taastrup afd., 90 aar.
 17/1 1958 P. Vald. Hansen, Glostrup-Taastrup afd., 75 aar.

ASKESKÅLE

vaser og glas

m. m.

dekoreret i hånden med kongeskibet, marinens skibe og Marineforeningens emblem. Bestilles gennem skibschefen eller direkte.

HILLIGSØE

Polarvej 19 - Aarhus

AALBORG

BERG KNUDSEN'S

SLAGTERFORRETNING

SKIBSPROVIANTERING

Korsgade 28 — Telefon 2592 — Aalborg

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Teglgaardshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportanlæg

ALT VEDR. ELEKTRISK INSTALLATION

(Speciale: Skibsinstallationer)

Reparationer af enhver art

Radio, ekkolod, dynamoer, motorer

JOHS. HØJHOLT SØRENSEN

Dynkarken 10 v. Aarhus havn.

Tlf. 3 20 71

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERICIA

Den „Folkelige Forsamlingsbygning“

»Fremad« Tlf. 85 - Vald. Pedersen

God mad — Billige priser

FREDERIKSHAVN**ELECTRA ¹/_S**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74**Carlsen & Aaens Vaadbinderi**

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjenfng dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****HØRSHOLM****Hotel Bakkehave**anbefaler sig med sin nye marinestue,
selskabslokaler til middag, skovture og
medbragt mad.*Tlf. Hørsholm 806***KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet »Thor«

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

SILKEBORG

Gamle marinere mødes i marinestuen

AKTIESELSKABET

DEN FOLKELIGE FORSAMLINGSBYGN.

Vestergade 26

Tlf. Silkeborg 68

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

Skibradio, sendere og pejleantæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SØNDERBORG**

Sønderborg Andelsmejeri

Telf. 61 — 487

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE^A/_S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Hovedforeningens og bladets kontor: Havnegade 55, København K., kontor-
tid daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. Palæ 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspektion: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk

MEMLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER